ARTSEN WEIGEREN ALFRED MARRECAU EUTHANASIE: ZIJN ONTROERENDE GETUIGENIS

Alfred Marrecau – een lieve, kunstminnende vader en grootvader uit Poperinge – werd eind vorige maand een eeuw oud. Maar dat was voor hem géén reden tot feesten. Want Alfred zegt: «Ik kan niet meer van het leven genieten.» Hij verlangt er naar om te sterven. En betreurt dat hij dat niet mag. «De dokters zeggen dat ik nog te gezond ben voor euthanasie.»

ANNICK GROBBEN

<IK BEN 100 EN IK WIL DOOD (maar ik mag niet)>

Weduwnaar Alfred Marrecau woont in het schilderachtigste huis van Poperinge. Kraakwit geverfd aan de buitenkant en sierlijk opgesmukt aan de binnenkant. Het huis hangt en staat vol schilderijen van zijn hand. «Ik ben altijd zelfstandig huisschilder geweest, maar sierschilderen op zondagavonden was mijn grootste liefhebberij», vertelt Alfred in mooie, trefzekere volzinnen.

Voorovergebogen over zijn rollatortje, met daarop zijn supergrote vergrootglas en zijn wilsbeschikking voor euthanasie die hij bewaakt als was het puur goud, schuifelt hij naar de zetel in de living. Waarin hij krakend neerploft. «De 27ste oktober heb ik de kaap van 100 bereikt, maar ik wil niet meer leven», valt Alfred meteen met de deur in huis. «Ik zou willen vertrekken, maar ik mag niet. De dokters zeggen dat ze mijn doodswens niet kunnen uitvoeren omdat ik nog te gezond ben. Awel, ik vind het onrechtvaardig dat je al van kanker moet zijn opgegeten om euthanasie te kunnen krijgen. Dat mensen zoals ik, die niet lijden aan iets ongeneeslijks dat veroorzaakt is door ziekte of ongeval, in de kou blijven staan.»

Versleten

Waarom het leven voor hem geen zin meer heeft? «Omdat ik niet meer kan genieten», zegt Alfred droef. «Wat is leven? Genieten. En dat kan ik niet meer. Want mijn lichaam is versleten. Zoals u mij hier nu ziet zitten, zit ik de hele dag. Ja, ik kan nog een beetje schuifelen met mijn rollator, maar echt gáán? Dat kan ik niet meer. Ik kan al jaren niet meer naar buiten, ik geraak zelfs niet meer tot boven in mijn slaapkamer. Daarom staat mijn bed in de living.»

«Ik zie de laatste jaren ook praktisch niks meer. Ik ben niet blind, maar het is al wazig voor mijn ogen. Uw gezicht? Dat is een waas voor mij. *(neemt zijn vergrootglas ter hand)* Heeft u ooit al zo'n groot apparaat gezien? Allicht niet. U vraagt of ik nog naar muziek luister. Met zo'n oren?! Nee. Ik heb vroeger klarinet gespeeld en altijd veel van klassieke muziek gehouden, maar ook dat is allemaal voorbij. Ik hoor zeer, zeer slecht. Mijn hoorapparaat staat altijd in zo'n hoge stand dat het fluit rond mijn oren.»

«Van mijn smaakzin schiet ook niks meer over», zucht Alfred. «Ik ging vroeger heel graag op restaurant, nu eet ik bijna niks meer. Want niks smaakt mij nog. Ik heb vier overbruggingen, twee pacemakers, poliepen op de blaas, een slechte heup en een slecht been. Ik leef op plaspillen, slaappillen, pillen voor mijn hart en pillen voor mijn bloed. Zeg mij eens: welk genot heb ik dan nog van 't leven?»

Babbeltje

Alfred – alleenstaand sinds ook zijn tweede vrouw in 1992 aan kanker stierf – ziet nog maar heel weinig mensen. «Uit mijn eerste huwelijk heb ik één zoon van 72, maar die wil ik zo min mogelijk tot last zijn», zegt hij. «Want hij heeft zijn handen meer dan vol met de vijf kleinkinderen. Mijn zoon passeert wel dikwijls en hij doet ook al het paperassenwerk voor mij, maar hij heeft het al lastig genoeg zonder mij erbij.»

«Alle dagen komen hier twee vrouwen van Familiezorg langs», vertelt Alfred verder. «De ene dame komt mij wassen en aankleden, de andere doet de boodschappen en kookt. Verder zie ik godganse dagen niemand. Vrienden? Die zijn dood, hé. En de weinigen die nog overblijven, kunnen ook niet meer weg. Ja, ik zou een beroep kunnen doen op een dienst die dames stuurt om een babbeltje mee te doen. Maar mensen met wie u nooit contact heeft gehad en die misschien niet gesteld zijn op hoe u denkt: wat moet men daar tegen zitten te vertellen?»

Naar een rusthuis gaan, ziet Alfred ook niet zitten. «Ik ben altijd een vrije man geweest en wil vrij kunnen blijven», zegt hij daarvan. «Ik doe graag mijn goesting. Trouwens, in een rusthuis ga ik niet plots springlevend zijn, hé? Hier heb ik tenminste mijn eigen huis nog. Weet u wat ik verschrikkelijk vind? Dat ik heel zeker weet dat als ik hier vandaag of morgen val of een beroerte krijg, ik nooit meer naar mijn huis zal kunnen terugkeren. *(weent dikke, bittere tranen)* Dan zal ik eindigen in de kliniek waar ik zal moeten wachten op mijn dood. En dat zie ik niet zitten.»

«Dan zou ik een hele grote sukkelaar zijn», vervolgt Alfred. «Ik wéét wat dat is in een ziekenhuis: dat is al ellende wat ge daar ziet. Wat voor zin heeft het om daar te liggen wachten op mijn dood? Wie hééft daar iets aan? Niemand. In ziekenhuizen is het personeel ook al overstelpt met werk. Wat kunnen ze in de maatschappij nog doen met een man van 100 jaar die niks meer aan het leven heeft? Niks. Laat mij dan toch gaan... Vanaf een zekere ouderdom – neem 80 – zouden mensen die zich ellendig voelen en verschrikkelijk sukkelen, moeten kunnen gaan als ze dat willen.»

Waardig einde

Na de Antwerpse Amelie Van Esbeen (93), die begin vorig jaar zelfs in hongerstaking ging omdat niemand haar euthanasiewens wilde inwilligen, is Alfred de tweede levensmoeë hoogbejaarde die publiekelijk opstaat om voor een waardig levenseinde te vechten. «Ik snap niet dat niet nog méér mensen hardop pleiten voor een versoepeling van de wet op de euthanasie. Want er zijn er velen in mijn situatie, zijt maar zeker», zegt Alfred. «Ik snap ook niet dat die versoepeling niet vanzelfsprekend kan zijn. Vrouwen mogen in België de pil nemen. Ik ben niet tegen de pil, versta me niet verkeerd. Maar wat wil dat zeggen? Dat de wet toestaat dat er geen nieuw leven wordt geboren. De wet staat ook abortus toe. Ben ik ook niet tegen. Maar bij vruchtafdrijving spreken we toch van een levend wezen, hé? Zodus: waarom laten dokters hele oude niet-terminale mannen en vrouwen, helder van geest nog, dan niet zelf beslissen over het tijdstip van hun dood?»

> IK HEB ÉÉN ZOON VAN 72 DIE VAAK PASSEERT, MAAR DIE WIL IK ECHT ZO MIN MOGELIJK TOT LAST ZIJN. HIJ HEEFT ZIJN HANDEN MEER DAN VOL MET ZIJN VIJF KLEINKINDEREN

«Ik zal mij niet ophangen en ik ga mij ook niet doodschieten», zegt Alfred stellig. «Want dat zou ik voor mezelf zeer vernederend vinden. Ik heb hier een Nederlands boek over zelfdoding liggen. Ge moest eens weten hoeveel manieren er bestaan om uzelf dood te doen. Maar dat is geen oplossing in mijn ogen. Het zou in de wet moeten worden opgenomen dat mensen zoals ik euthanasie kunnen afdwingen: dat is ook de reden waarom ik dit interview doe.» Wat zijn zoon er eigenlijk van vindt dat Alfred in een niet-terminale levensfase liefst niet meer onder de levenden wil zijn? «Hij weet dat ik al jaren lid ben van de organisatie 'Recht op Waardig Sterven' en zegt dat hij mijn wens respecteert. Maar ik vrees dat hij dat alleen maar zegt omdat hij weet dat het voor mij toch onmogelijk is om euthanasie te krijgen.»

> MIJN LICHAAM IS VERSLETEN. IK KAN AMPER NOG STAPPEN, ZIE ZO GOED ALS NIKS MEER, HOOR EN SMAAK SLECHT EN LEEF OP PLASPILLEN, SLAAPPILLEN, PILLEN VOOR MIJN HART EN MIJN BLOED. ZEG MIJ: WELK GENOT HEB IK NOG VAN 'T LEVEN?

> DE DOKTERS ZEGGEN DAT IK TE GEZOND BEN VOOR EUTHANASIE. MAAR IK VIND DAT DE WET MOET TOESTAAN DAT HELE OUDE MENSEN UIT HET LEVEN MOGEN STAPPEN ALS ZE DAT ZELF WILLEN

> ALS IK MORGEN VAL OF EEN BEROERTE KRIJG, EINDIG IK IN DE KLINIEK WAAR IK ALS EEN ECHTE SUKKELAAR MOET WACHTEN OP MIJN DOOD. ELKE NACHT HOOP IK DAT IK KAN GAAN ZOALS MIJN VADER EN BROER: IN MIJN SLAAP

Schreien als een kind

«Ach, wie niet in mijn schoenen staat, begrijpt niet hoe zwaar het is om de dagen door te komen. Bij het opstaan denk ik: 'Ik zou willen dat het al avond is'. Overdag zit ik te denken: 'Hier zit ik weer, hier zit ik weer... te wachten...' En als ik mij 's avonds in de hoek neerleg *(wijst naar zijn bed)*, zeg ik onveranderlijk tegen mezelf: 'Ik hoop dat ik vannacht niet meer wakker *kom* en dat ik zal kunnen gaan zoals mijn vader en broer zijn gegaan: in hun slaap.' Vorige week was ik zo ziek en ellendig dat ik heb zitten schreien als een klein kind opdat het leven maar mocht stoppen. Had de wet het mij toegestaan, ik had vorige week zeker euthanasie gepleegd.»

«Ik wil dat de machthebbers in ons land er eens bij stilstaan hoe pijnlijk en zinloos het allemaal kan zijn. Oók als je niet ongeneeslijk ziek bent», besluit Alfred kranig. «Ze willen niet weten hoeveel tranen ik daar om laat. Véél tranen. Ik had de mooiste plannen voor op mijn oude dag. Ik zou *heelder* dagen bloemen gaan schilderen. Maar ik zié niks meer! Ik kan zelfs naar mijn eigen schilderwerken niet meer kijken. Wat ben ik nu met al mijn kunstboeken die ik beetje bij beetje heb gekocht met het oog op later, om ze te kunnen doorbladeren als ik te oud zou zijn om nog naar buiten te kunnen? Helemaal niks. Verstaat niemand dat?»

«Voor mijn 100ste verjaardag heb ik van overal kaartjes en gelukwensen gekregen. Mijn lerares Engels – u moet weten dat ik altijd veel talen heb bijgeleerd in mijn vrije tijd – schreef: 'Many years, Alfred!' Many years, *begot*... De meeste mensen wensten mij trouwens 'Nog vele gelukkige jaren!' toe. Dat ik bij mijn eigen dacht: 'In mijn positie?! Maar waar zijn die mensen feitelijk met hun gedachten?'»

Zoektocht naar vermiste kapitein gestaakt

Nederlandse duikers hebben vrijdagnacht de zoektocht naar onze landgenoot Luc De Caluwaert (46) gestaakt. De kapitein is vermist sinds donderdagmiddag toen zijn sleepboot in zwaar weer kapseisde op de Nieuwe Waterweg bij Hoek van Holland. Het lichaam van de Poolse machinist van de boot werd eerder al gevonden. Drie andere bemanningsleden werden gered. Duikers doorzochten het schip, maar vonden geen spoor van de kapitein. Enkel de machinekamer werd niet doorzocht, maar de kans dat het stoffelijk overschot van de man zich daar bevindt, wordt klein geacht. De bemanning van de boot was donderdagmiddag bezig voorbereidingen te treffen voor het slepen van de ferry Stena Britannica. De sleper kwam vermoedelijk in de problemen door het stormachtige weer. De omgeslagen sleepboot werd vrijdag naar de Rotterdamse Waalhaven gesleept.

MOEDER VAN TWEE STERFT NA TRAP VAN PAARD

In Neerpelt is de 38-jarige Sandra Van Poppel *(foto)* uit Nederland omgekomen na een trap van haar paard. Ze stierf in de armen van haar levensgezel Freddie Weber. «We hadden het paard in de stal gezadeld», aldus Freddie Weber. «Toen ze wou vertrekken, maakte het dier plots een bruuske beweging. Sandra werd uit het zadel gelicht en smakte tegen de binnenmuur van de stal. Ze kon niet weg en kreeg een wilde trap vol op de borst.» Onmiddellijk werden de hulpdiensten verwittigd. «Ik bleef de hele tijd bij haar en probeerde nog hulp te bieden, maar het mocht niet baten. Ze stierf in mijn armen», aldus de troosteloze man. Sandra Van Poppel heeft twee dochters van 9 en 12 uit een vorig huwelijk. Haar man is overleden. «Nu hebben die kindjes niemand meer», aldus Weber. «Ik zal voor hen zorgen, samen met mijn eigen twee zonen.» *(CDS)* Foto Kos

«Artsen hebben niet graag dat patiënt zelf beslist»

Dokter Marc Cosyns. PN

WAAROM DOKTERS ZELDEN INGAAN OP EUTHANASIEVRAAG

«Levensmoeë hoogbejaarden met niet-terminale aandoeningen krijgen jammer genoeg nog altijd te weinig gehoor, al komen ze wél in aanmerking voor euthanasie.» Dat zegt dokter Marc Cosyns, naar aanleiding van het verhaal van eeuweling Alfred Marrecau die er zich in onze weekendkrant over beklaagde dat hij wel wil, maar niet mag sterven «omdat dokters vinden dat ik nog te gezond ben». «Dokters hebben niet graag dat patiënten zelf beslissen», betreurt Cosyns die een stijging waarneemt van het aantal levensmoeë bejaarden die wensen te sterven.

ANNICK GROBBEN

Eerst vocht de levensmoeë Amélie Van Esbeen (93) publiekelijk voor euthanasie, Alfred Marrecau (100) uit Poperinge is de tweede lotgenoot die opstaat. Hij lijdt aan zo veel kwalen dat hij niet meer van het leven kan genieten. Alfred betreurt dat dokters hem zeggen dat ze zijn doodswens niet kunnen uitvoeren «omdat hij niet ziek genoeg is».

«Nochtans komen mensen zoals Alfred juridisch wel in aanmerking voor euthanasie», zegt dokter Marc Cosyns van de Universiteit Gent. «Volgens de wet kan wie 'ondraaglijk lijdt' euthanasie krijgen, op voorwaarde dat het lijden onlenigbaar is. En al zijn de kwalen van Alfred niet terminaal: oplosbaar zijn ze niet meer. En als al die kwalen voor hem het leven ondraaglijk maken, voldoet hij aan de criteria. Alleen moet hij een arts vinden die zijn 'ondraaglijk lijden' erkent, en dáár zit nu net het probleem.»

> **TUURLIJK HEBBEN DOKTERS HET RECHT OM EUTHANASIE TE WEIGEREN, MAAR ZE MOETEN DE PATIËNT DAN DOORVERWIJZEN NAAR EEN COLLEGA DIE DAT WÉL BESPREEKBAAR VINDT**
> **Koen Verhofstadt, arts**

Nog meer lijden

Marc Cosyns en zijn collega Koen Verhofstadt, coördinerend arts van het Gentse rusthuis Domino, ervaren dat almaar meer levensmoeë bejaarden over hun dood willen beslissen en dat ze vaak botsen op een 'njet' van hun dokter. «Maar als een patiënt in herhaalde gesprekken aangeeft dat zijn lijden ondraaglijk is, zou dat voor een arts moeten volstaan om dat voor waar aan te nemen», aldus Verhofstadt. «Want niemand kan de aard van het lijden beter inschatten dan de patiënt zelf.»

«Tuurlijk moeten dokters het recht behouden om euthanasie te weigeren, maar ze hebben dan de plicht om de patiënt door te verwijzen naar een dokter die euthanasie wél bespreekbaar vindt», aldus Verhofstadt. «Ook die doorverwijzing gebeurt nog te weinig, zoals artsen ook nog te weinig uitleggen aan patiënten dat ze recht hebben op euthanasie. Dat zorgt voor onwetendheid, misverstanden en vaak ook voor nog méér lijden.»

Taboe

Waarom veel artsen zo moeilijk ingaan op vragen om euthanasie van levensmoeë patiënten? «Volgens onderzoek aan de VUB en aan de Universiteit Gent zijn daar twee redenen voor», zegt Cosyns. «Ten eerste zijn artsen het vanuit hun opleiding niet gewend dat patiënten zélf het initiatief nemen. Dokters hebben geleerd dat zij nog altijd het beste weten wat goed is voor de patiënt. Daarom luisteren ze ook zo moeilijk naar de patiënt, leven ze zich te weinig in in hoe de patiënt zich voelt. En wimpelen ze levensmoeë patiënten vaak af met een 'Maar ge zijt toch nog redelijk gezond!'»

«Tweede reden is dat het er bij veel dokters zit ingebakken dat ze er zijn om mensen in leven te houden», vervolgt Cosyns. «En dus niet om hen te helpen bij het sterven. Dat vinden ze hun taak niet. Voor veel artsen is praten over sterven nog altijd een taboe. Gelukkig is er beterschap bij de nieuwe generatie artsen die 'stervensbegeleiding' als verplicht vak hebben moeten leren.»

«Maar het zal nog ettelijke jaren duren voor artsen het bespreekbaar maken van euthanasie als normaal beschouwen», zegt Verhofstadt. «Elke verandering van mentaliteit vraagt tijd.»

En wat mensen als Alfred dan intussen te doen staat? «Opnieuw met hun arts praten, desnoods vragen om te worden doorverwezen naar een dokter voor wie euthanasie wél bespreekbaar is, hulp zoeken bij LevensEindeInformatieForum LEIF of bij het palliatieve netwerk van hun regio.»

Meer info: www.palliatief.be/www.leif.be

ARTSEN WEIGEREN ALFRED MARRECAU EUTHANASIE: ZIJN ONTROERENDE GETUIGENIS

«IK BEN 100 EN IK WIL DOOD (maar ik mag niet)»

MIJN LICHAAM IS VERSLETEN. IK KAN AMPER NOG STAPPEN. ZIE ZO GOED ALS NIKS MEER. HOOR EN SMAAK SLECHT EN LEEF OP PLASPILLEN, SLAAPPILLEN, PILLEN VOOR MIJN HART EN MIJN BLOED. ZEG MIJ: WELK GENOT HEB IK NOG VAN 'T LEVEN?

DE DOKTERS ZEGGEN DAT IK TE GEZOND BEN VOOR EUTHANASIE. MAAR IK VIND DAT DE WET MOET TOESTAAN DAT HELE OUDE MENSEN UIT HET LEVEN MOGEN STAPPEN ALS ZE DAT ZELF WILLEN

ALS IK MORGEN VAL OF EEN BEROERTE KRIJG, EINDIG IK IN DE KLINIEK WAAR IK ALS EEN ECHTE SUKKELAAR MOET WACHTEN OP MIJN DOOD. ELKE NACHT HOOP IK DAT IK KAN GAAN ZOALS MIJN VADER EN BROER: IN MIJN SLAAP

Alfred Marrecau getuigde over zijn ondraaglijk lijden en zijn doodswens in onze weekendkrant. Kos

Ontdek de nieuwe fles Bisquit.
Beschikbaar vanaf December
Ons vakmanschap drink je met verstand.

Kritiek op Danneels voor Vaticaans overleg kindermisbruik

Kardinaal Godfried Danneels reist vrijdag naar Rome voor een consistorie, een bijeenkomst van alle kardinalen. De eminenties buigen zich onder meer over pedofilie in de Kerk. De Werkgroep Mensenrechten in de Kerk betreurt dat Danneels met niemand heeft overlegd.

Benedictus XVI roept een consistorie bijeen met de 203 kardinalen om zich te buigen over prangende kwesties zoals het kindermisbruik in de Kerk. Voor België neemt alleen kardinaal Danneels deel aan de top. De Werkgroep Mensenrechten in de Kerk rond priester Rik Devillé is verontwaardigd over het consistorie en de deelname van kardinaal Danneels: «Kardinaal Danneels heeft niet aan de bisschoppen, maar vooral niet aan de ongeveer 800 bekende slachtoffers van seksueel misbruik door priesters advies gevraagd.» Danneels begrijpt de heisa niet zo goed. «Pedofilie maar één van de zes gespreksonderwerpen naast onder meer de relatie met de Anglicaanse Kerk en religieuze vrijheid. Voor het punt pedofilie is één uur uitgetrokken. Veel meer dan een presentatie van de stand van zaken van wat Rome doet, zal dat niet inhouden», zegt zijn woordvoerder.

De geredde kitten wordt triomfantelijk omhooggehouden.

BRANDWEER REDT KATJE UIT MOTOR

Terwijl brandweerkorpsen overal in het land de strijd aanbonden met de wateroverlast, voerden de spuitgasten van Nieuwpoort leukere interventies uit. Het korps werd opgetrommeld omdat een klein katje gekneld zat in de motor van een wagen. De brandweer kon niet meteen bij de kitten, en dus werd de auto met luchtkussens opgetild. Na een halfuur kon een brandweerman het beestje bevrijden. Het dankbare katje werd miauwend naar een vakantiehoeve gebracht. Eerder stuntte de brandweer om twee brillen te recupereren. Een rukwind blies de bril van een toerist weg, waarna die langs de helling van de havengeul gleed. Een brandweerman daalde met een veiligheidskoord af om de bril terug te bezorgen. Even verder was deactie te herdoen voor een andere bildrager die hetzelfde overkwam.

De auto met de poes in de motor wordt opgetild met luchtkussens. Foto's JVK

Tegen Kerstmis slapen opnieuw 6.000 mensen op straat

Tegen Kerstmis slapen 6.000 tot 7.000 asielzoekers op straat. Dat zegt Jef De Vrij, voorzitter van het Internationaal Comité, een federatie van migrantenorganisaties. «Sinds 2009 kent ons land opnieuw een stijging van het aantal asielaanvragen», zegt De Vrij. «Door het wanbeleid van de overheid in het asieldossier stevenen we deze kerst af op een humanitaire crisis. Dit is hemeltergend.» De regering besliste twee weken geleden voor 2.000 extra plaatsen te zorgen in kazernes Houthalen, Ranst, Bierset en Bastenaken.